

Van traditionele smid naar constructie werkplaats. No 6 2008

Door: Dolf Heubers van LUDO Engineering

De zesde training voor de smeden van Wale Wale in Noord Ghana zit er op en is afgesloten met een mooi certificaat. Het is niet gemakkelijk geweest. Afrikaanse smeden denken echt anders dan wij en hebben een heel andere belevings wereld

In Afrika zijn de huizen rond, niets is recht, haaks, parallel of waterpas. Voor een werkplaats is een veranda, een laag muurtje dat de werkplek omzoomt met erboven een afdakje van kromme stammetjes met riet er op. In een hoek van de veranda ligt een grote hoop oud en nieuw materiaal en afval door elkaar en dat is het "Magazijn". De rest van het "magazijn" is binnen. Daar kan je alleen iets waarnemen als je ogen gewend zijn aan het donker. Licht komt alleen binnen door het gat van de deur. Je lasapparaat staat binnen in het donker en zet je aan en uit door twee blanke draden in een lusje te hangen. Je laskabels liggen in een grote kluwen op de grond, waar je de hele dag overheen loopt en ijzer en andere zaken op laat vallen.

En dan komt er zo een rare blanke die wil een materiaal rek, laskabels oprollen op een haspel, een raam voor meer licht, maar vooral een veel groter werkgebied en dan moet ineens alles recht, haaks, parallel en waterpas! En op maat en van een tekening! Dat is even schrikken, maar het zijn de zaken waar ik nu 6 jaar mee bezig ben geweest.

Maar het wonder is geschied. Met het dreigement dat het certificaat niet verleend zou worden, is men in de benen gegaan. Ik heb zelf ook een ontwikkeling door moeten maken hoe de zaken veranderd moesten worden. Maar met vallen en opstaan is een moderne Afrikaanse smederij-constructie werkplaats ontstaan. Met een lage stalen werkbank en twee bankschroeven die in lijn staan (Heel moeilijk). Een "Sliding extension cord" voor bovengrondse stroomvoorziening over het hele werkgebied. Een lage lastafel en een 10 cm hoge lasvloer, voor gemakkelijk haaks en vlak werken, met ondergrondse aardings kabels, zodat nu meer dan de helft van alle draden van de werkvloer af zijn. Vooral de introductie van de lasvloer is enthousiast begroet. Maar ook de hulp van lijmtangen en winkelhaak is nu ook voor hen onmisbaar. Eerder geïntroduceerde las schragen op buik hoogte waren geen succes. Het materiaal rek kreeg geen enkele waardering.

Na deze training is het uiterlijk en werkwijze echt veranderd. Ik had het gehoopt, Maar dat het gelukt is wil zeggen dat men toch echt vooruit wil. Maar in deze periode van zes jaar is de helft van de oude smeden vervangen door hun jonge opvolgers. Vijf smeden hebben een geheel nieuwe werkplaats gebouwd en naar hun zeggen door onze input van kennis, (Gered)gereedschap en machines.

Dus de smeden zijn nu geëlektrificeerd en gemoderniseerd. Men repareert: vrachtwagens, banden, motoren, fietsen en rijst molens. Men maakt nu: Pinda doppers, ploegen, ezels karren, dakgoten en waterpompen.

De training is dit maal gegeven in elke individuele werkplaats. Er was een 20 voet container vol gereedschap zodat elke werkplaats vrijwel compleet uitgerust kon worden. Wolvega leverde: twee mooie tafel boormachines, steek, ring en dopsleutels, een door hen geheel opgebouwde compressor, tafel slijp machines, hand slijp machines, hefboom plaatscharen. Oostvoorne leverde drie tafelboormachines, tappen, boren en een pionier. Van het ROC Leiden kwam een prachtige kolomboor. Boren tot 30 mm kwamen uit een Fokker erfenis. Van de Leidsche Instrumentmakers school mooie schuifmaten en micrometers. Een privé hoefsmid opleiding in het Noord Hollandse Winkel gaf twee zware aambeelden en bankschroeven. Gereedschappen fabriek De Wit uit Kornhorn leverde gereedschap staal voor het maken van smids gereedschap. Fa De Nooi in Bennekom leverde twee zware 380V lasapparaten. Eigen familie leverde twee draagbare 220V lasapparaten en een houtdraaibank. Corus IJmuiden gaf een super kolomboor.

Nieuw dit maal, was het bouwen van een afkortslijp machine. Wolvega leverde hiervoor een z.g. zaag as. Met deze machine kan in serie op maat staal afgekort worden. De smeden waren natuurlijk erg enthousiast en willen volgend jaar allemaal zo een apparaat. Dus Wolvega: "Here we come".

De andere zaagassen en electra motoren zijn gebruikt om gewone slijp machientjes van te bouwen en die natuurlijk ook heel erg in de smaak vielen.

Een ander nieuw product was de "Moto cart". Onze dakgoten bouwers hebben behoefte om zich gemakkelijk met hun spullen te kunnen verplaatsen over de slechte wegen naar een dorp waar ze een "Water harvest system" gaan installeren. Er worden sterke motorfiets wielen gebruikt, hoeklijn 40 en sterk gaas. De koppeling is gemaakt van de stuurkogel van een lichte vrachtauto.

Volgend jaar nog één training om de puntjes op de i te zetten en om ook de traditionele werkplaatsen van de nieuwkomers in de associatie te helpen groeien naar een echte constructie werkplaats.

LUDO Engineering
Dorp 2 3415 PE Polsbroek
0182 307907

Voor meer info over gered gereedschap zie: www.geredgereedschap.nl

De slijpstenen van GG met te groot gat worden volgegoten met lood. Lood bron zijn oude accu polen.

Zelf een laskap maken

Afkort slijpmachine gemaakt met behulp van een zaag as en electromotor.

Traditionele smederij met veranda

De smid

Lasapparaat aansluiting

Enmaals overtuigd is een nieuwe werkplaats snel gebouwd. En binnen een mooi wandbord en las tafto

Robert trots op zijn kolomboor en gereedschaps kast.

De chieft bouwde een moderne werkplaats

De nieuwe las vloer met twee rails maar ook groter met 5 rails. En sliding "extention cord".

Op weg om een nieuwe dakgoot en water opvang tank te plaatsen, met de nieuwe "Moto cart" met de trapjes en al het gereedschap.

Hudu was erg blij met het aambeeld van Jan blauw en smede een prachtige hamer van het gereedschapstaal van Fa de Wit

Het "Water harvest system" met goot en riet-cement tank.

De Diploma uitreiking